

**OPINIA DOTYCZĄCA PRZEPISÓW USTAWY O RADCACH PRAWNYCH,
USTAWY O PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB FIZYCZNYCH,
USTAWY – PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW W KONTEKŚCIE ŚWIADCZENIA
USŁUG POMOCY PRAWNEJ Z URZĘDU PRZEZ RADCĘ PRAWNEGO
W RAMACH DZIAŁALNOŚCI NIEEWDENCJONOWANEJ**

INFORMACJE OGÓLNE

Data sporządzenia Stanowiska:

10 lipca 2025 roku

Stan faktyczny:

Radca prawny zwrócił się do Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji KIRP z następującym zagadnieniem, cyt.

Czy w stanie faktycznym objętym załączoną opinią Ośrodka radca prawny może prowadzić działalność nierejestrowaną w rozumieniu art. 5 ustawy Prawo przedsiębiorców? Kwestia VAT objęta opinią Ośrodka jest niezwykle istotna ale równie ważną jest kwestia zaliczek na podatek dochodowy. W stanie faktycznym opisanym w opinii oprócz obowiązków rejestracyjnych związanych z VAT radca prawny ma obowiązek aktualizacji NIP - zgłoszenie NIP 7, w którym musi zaznaczyć status ewidencyjny. Radca prawny w sytuacji faktycznej opisanej w opinii mógłby wybrać jedną z dwóch opcji:

- 1) osoba podlegająca zarejestrowaniu jako podatnik podatku od towarów i usług lub będąca zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług*
- 2) osoba wykonująca działalność nierejestrową, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy - Prawo przedsiębiorców*

W pierwszym przypadku zaliczkę na podatek dochodowy odprowadza sąd wypłacający wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu.

W drugim przypadku sąd nie odprowadza zaliczki na podatek dochodowy, Również radca prawny nie odprowadza zaliczki. Kwestia podatku dochodowego pojawia się przy zeznaniu podatkowym rocznym. Radca prawny ma obowiązek przekazać sądowi jaki jest jego status ewidencyjny w związku z kwestią podatku dochodowego przy wypłacie wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu.

Dlatego ponawiam zapytanie czy w stanie faktycznym objętym załączoną opinią radca prawny może prowadzić działalność nierejestrowaną w rozumieniu art. 5 ustawy Prawo przedsiębiorców? Czy wyłącza taką możliwość art. 44 ustawy Prawo przedsiębiorców? W konsekwencji czy wypełniając NIP 7 może wybrać status osoby wykonującej działalność nierejestrowaną.

Podkreślę że moje zapytanie dotyczy radcy prawnego, który w stanie faktycznym opisanym w opinii Ośrodka nie jest przedsiębiorcą / nie prowadzi działalności gospodarczej.

PRZEDMIOT OPINII:

- 1) Czy w stanie faktycznym objętym załączoną opinią radca prawny może prowadzić działalność nierejestrowaną w rozumieniu art. 5 ustawy Prawo przedsiębiorców?
- 2) Czy wyłącza taką możliwość art. 44 ustawy Prawo przedsiębiorców?

- 3) W konsekwencji czy wypełniając NIP 7 może wybrać status osoby wykonującej działalność nierejestrowaną.

KONKLUZJA OPINII

- 1) Nie, w stanie faktycznym objętym załączoną opinią (w zakresie świadczenia pomocy prawnej z urzędu) radca prawny nie może prowadzić działalności nierejestrowanej w rozumieniu art. 5 ustawy Prawo przedsiębiorców;
- 2) Brak możliwości prowadzenia przez radcę prawnego działalności nierejestrowanej w rozumieniu art. 5 ustawy Prawo przedsiębiorców w stanie faktycznym objętym załączoną opinią (w zakresie świadczenia pomocy prawnej z urzędu) wynika przede wszystkim z art. 8 ust. 1 ustawy o radcach prawnych oraz art. 10 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy o PIT;
- 4) Wypełniając zgłoszenie identyfikacyjne/aktualizacyjne NIP-7 radca prawny nie może wybrać statusu osoby wykonującej działalność nierejestrowaną, o ile ta decyzja miałaby mieć związek ze świadczeniem pomocy prawnej w ramach wykonywania zawodu radcy prawnego.

STAN PRAWNY:

1. Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2024 roku, poz. 499 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 334 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 236 ze zm.), dalej: ustawa – Prawo przedsiębiorców,
4. Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 roku – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn. Dz. U. z 2024 roku, 935 ze zm.), dalej: PPSA,
5. Ustawa z dnia z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r., poz. 163 ze zm.), dalej: ustawa o PIT,
6. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2024 roku, poz. 764 ze zm.),
7. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 roku, poz. 1935 ze zm.),
8. Stanowiska Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych:
 - 1) nr SK-30.05.2018-SM, dnia 28 stycznia 2018 r
 - 2) nr SK-28.12.2018-ZP, z dnia 28.12.2018r.

ANALIZA STANU PRAWNEGO

I. Działalność nieewidencjonowana – informacje ogólne

W myśl art. 5 ust 1 ustawy – Prawo przedsiębiorców nie stanowi działalności gospodarczej działalność wykonywana przez osobę fizyczną, której przychód należny z tej działalności nie przekracza w żadnym miesiącu 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 oraz z 2023 r. poz. 1667), i która w okresie ostatnich 60 miesięcy nie wykonywała działalności gospodarczej.

W związku z tym ww. działalność nie jest traktowana jak działalność gospodarcza, o ile uzyskane przychody nie przekroczą w żadnym miesiącu 75% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Limit miesięcznych przychodów dla działalności nieewidencjonowanej w 2025 roku wynosi 3.499,50 zł.

Do limitu przychodów uprawniających do prowadzenia działalności nierejestrowanej wlicza się przychody należne z danego miesiąca, wynikające z wystawionych rachunków lub faktur, nawet jeśli nie zostały otrzymane.

Do limitu nie wlicza się wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont.

Do ustalania przychodu służy ewidencja sprzedaży.

Po przekroczeniu miesięcznego limitu przychodów, działalność zostaje uznana za działalność gospodarczą, w związku z tym należy zarejestrować działalność w CEIDG w ciągu 7 dni.

Zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy – Prawo przedsiębiorców, jeżeli z odrębnych przepisów wynika, że wykonywanie działalności gospodarczej wymaga uzyskania koncesji, zezwolenia albo wpisu do rejestru działalności regulowanej, do działalności tej przepisu art. 5 ust. 1 nie stosuje się.

W ustawie – Prawo przedsiębiorców nie zawarto ustawowej definicji pojęcia „działalność regulowana”. Jednakże zgodnie z art. 43 ustawy – Prawo przedsiębiorców, jeżeli odrębne przepisy stanowią, że dany rodzaj działalności jest działalnością regulowaną, przedsiębiorca może wykonywać tę działalność, jeśli spełnia warunki określone tymi przepisami i po uzyskaniu wpisu do właściwego rejestru działalności regulowanej.

W mojej ocenie radca prawny nie prowadzi działalności regulowanej, ale wykonuje zawód regulowany.

II. Zawód regulowany

Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. a dyrektywy 2005/36/WE, zawód regulowany oznacza "zawód regulowany": działalność zawodowa lub zespół działalności zawodowych, których podjęcie, wykonywanie, lub jeden ze sposobów wykonywania wymaga, bezpośrednio bądź pośrednio, na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, posiadania specjalnych kwalifikacji zawodowych; w szczególności używanie tytułu zawodowego zastrzeżonego na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dla osób posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe stanowi sposób wykonywania działalności zawodowej. W przypadkach, w których nie stosuje się pierwszego zdania niniejszej definicji, działalność zawodowa, o której mowa w ust. 2, traktowana jest jako zawód regulowany.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 tej dyrektywy, zawód wykonywany przez członków stowarzyszeń lub organizacji wyszczególnionych w załączniku I traktowany jest jako zawód regulowany. Celem realizowanym przez stowarzyszenia i organizacje, o których mowa w akapicie pierwszym, jest w szczególności wspieranie i utrzymywanie wysokiego standardu w danej dziedzinie zawodowej. W tym celu podlegają one specjalnej formie uznania przez Państwa Członkowskie, oraz wydają swoim członkom dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, zapewniają przestrzeganie przez członków przyjętych zasad wykonywania zawodu i przyznają im prawo używania tytułu bądź skrótu tytułu zawodowego lub prawo do korzystania ze statusu odpowiadającego temu wykształceniu. Za każdym razem, gdy państwo członkowskie uznaje

stowarzyszenie lub organizację, o których mowa w akapicie pierwszym, powiadamia o tym Komisję. Komisja sprawdza, czy to stowarzyszenie lub ta organizacja spełniają warunki określone w akapicie drugim. Aby uwzględnić zmiany regulacyjne w państwach członkowskich, Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 57c w celu aktualizacji załącznika I, jeżeli spełnione są warunki określone w akapicie drugim.

Zawodem regulowanym jest ten, którego wykonywanie jest uzależnione od spełnienia wymagań kwalifikacyjnych i warunków określonych w odrębnych przepisach.

Dla celów niniejszej opinii przyjęto, że zawód radcy prawnego mieści się w takim ujęciu i stanowi zawód regulowany.

Podobne stanowisko prezentują, przykładowo:

- 1) Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych w odpowiedzi na zapytanie radcy prawnego zatrudnionego w departamencie prawnym urzędu obsługującego centralny organ administracji rządowej (SK-30.05.2018-SM, Warszawa, dnia 28 stycznia 2018 r.).¹ W treści stanowiska (pkt 1) stwierdzono, że „Zawód radcy prawnego jest zawodem regulowanym, stosownie do definicji z art. 5 pkt 41 ustawy z dn. 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U.2016.65), wdrażającej dyrektywę 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz.U. UE.L 2005.255.22)”. Ilekroć w ustawie jest mowa o zawodzie regulowanym - oznacza to zespół czynności zawodowych, których wykonywanie jest uzależnione od posiadania określonych w przepisach regulacyjnych formalnych kwalifikacji niezbędnych do wykonywania tych czynności zawodowych oraz, o ile jest to wymagane, od spełnienia innych warunków określonych w tych przepisach, stanowiących o sposobie regulacji zawodu (art. 5 pkt 4 ww. ustawy);
- 2) Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych w stanowisku z dnia 28.12.2018r. (SK-28.12.2018-ZP)²: prawne określenie warunków dostępu do zawodu powoduje, że mamy do czynienia z zawodem regulowanym w rozumieniu art. 5 pkt 4 ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych.

Wymogi kwalifikacyjne dla radców prawnych zostały określone w ustawie o radcach prawnych.³

III. Świadczenie pomocy prawnej z urzędu

Świadczenie pomocy prawnej z urzędu regulują przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2024.1568), ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U.2024.935) oraz ustawy o radcach prawnych.

Koszty pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu ponosi Skarb Państwa albo jednostka samorządu terytorialnego, jeżeli przepis szczególny tak stanowi, jak wynika z art. 22³ ust. 1 ustawy o radcach prawnych. Zgodnie z ust. 2 ww. przepisu, Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ponoszenia

¹ <https://kirp.pl/wp-content/uploads/2023/02/sk-28.01.2018-zp.pdf>

² <https://kirp.pl/wp-content/uploads/2023/02/sk-28.12.2018-zp.pdf>

³ W tej sprawie wypowiedział się również Włodzimierz Chrościk, prezes Krajowej Rady Radców Prawnych <https://sip.lex.pl/#/external-news/1795695261/prezes-chroscik-wciaz-czekamy-na-rozwiazanie-problemu-nieregulowanej-dzialalnosci-prawniczej>

kosztów, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem sposobu ustalania tych kosztów, wydatków stanowiących podstawę ich ustalania oraz maksymalnej wysokości opłat za udzieloną pomoc.

W wykonaniu ww. upoważnienia Minister Sprawiedliwości wydał rozporządzenia w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu oraz w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

IV. Formy wykonywania zawodu radcy prawnego

Analizując kwestię świadczenia pomocy prawnej z urzędu przez radcę prawnego, należy rozstrzygnąć w jakiej formie radca prawny może wykonywać zawód.

Wykonywanie zawodu radcy prawnego następuje w ramach w jednej z form określonych zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o radcach prawnych. Zaznaczyć należy, że art. 8 ust. 1 ustawy o radcach prawnych zawiera zamknięty katalog formy wykonywania zawodu.

Radca prawny wykonuje zawód w ramach stosunku pracy, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w kancelarii radcy prawnego oraz w spółce:

- 1) cywilnej lub jawnej, w której współnikami są radcowie prawni, adwokaci, rzecznicy patentowi, doradcy podatkowi lub prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 823);
- 2) partnerskiej, w której partnerami są radcowie prawni, adwokaci, rzecznicy patentowi, doradcy podatkowi lub prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, w której komplementariuszami są radcowie prawni, adwokaci, rzecznicy patentowi, doradcy podatkowi lub prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawa o radcach prawnych nie przewiduje wprost, aby wykonywanie zawodu radcy prawnego (w tym w zakresie świadczenia pomocy prawnej z urzędu) następowało w ramach działalności nieewidencjonowanej.

V. Kwalifikacja wynagrodzenia uzyskanego z tytułu świadczenia pomocy prawnej z urzędu do właściwego źródła

Z uwagi na różne formy wykonywania zawodu radcy prawnego oraz formy opodatkowania dochodów (przychodów) z tytułu wykonywania czynności radcy prawnego, rozstrzygnąć należy również, do jakiego źródła przychodów kwalifikuje się przychód (dochód) z tytułu świadczenia pomocy prawnej z urzędu.

W zakresie odpowiedniego źródła przychodów przedmiotowego wynagrodzenia otrzymywanego przez pełnomocników (adwokatów, radców prawnych, doradców podatkowych) ustanowionych z urzędu, wykonujących zawód w różnych formach prawnych przewidzianych dla tych pełnomocników, z tytułu kosztów udzielonej przez nich nieopłaconej pomocy prawnej, w orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się, że wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu należy zakwalifikować albo do źródła przychodów, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 13 pkt 6 ustawy PIT, tj. jako przychody

z działalności wykonywanej osobiście bądź do źródła przychodów, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy PIT, tj. jako przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej.

NSA w składzie poszerzonym - całej Izby Finansowej, podjął uchwałę z dnia 21 października 2013 r., sygn. akt II FPS 1/13 uznając, że wynagrodzenie z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, zależnie od formy prawnej w jakiej wykonuje on swój zawód, należy kwalifikować do źródła przychodów:

- a) z pozarolniczej działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o PIT - w przypadku gdy pomoc prawną z urzędu pełnomocnik wykonuje prowadząc działalność zawodową w formie działalności gospodarczej w rozumieniu art. 5a pkt 6 lit. a ustawy o PIT,
- b) z działalności wykonywanej osobiście, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 tej ustawy (gdy czyni to w ramach innych form wykonywania swojego zawodu).

Powyższa uchwała, którą cechuje wiążąca moc (art. 269§ 1 PPSA) jest przywoływana w późniejszych orzeczeniach i interpretacjach organów podatkowych.⁴

Stanowisko zawarte w uchwale NSA podzielił również Minister Finansów w interpretacji ogólnej z dnia 21 listopada 2013 r., DD3/033/181/CRS/13/RD-90955/13⁵: „jeżeli adwokat, radca prawny, doradca podatkowy czy rzecznik patentowy działalność zawodową wykonuje w formie organizacyjnej, w ramach której osiąga dochody kwalifikowane do źródła przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy PIT, wówczas wynagrodzenie z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu należy zaliczyć do przychodów z tego źródła” (...) „jeżeli natomiast radca prawny, doradca podatkowy czy rzecznik patentowy wykonuje swoją działalność zawodową w innej formie, np. w ramach stosunku pracy, wówczas ich wynagrodzenie z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu należy kwalifikować do przychodów z działalności wykonywanej osobiście, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 13 pkt 6 ustawy PIT. W tym przypadku na sądzie spoczywają obowiązki płatnika, określone w art. 41 ust. 1 oraz w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy o PIT ustawy PIT”.

Powyższe rozróżnienie na dwa źródła przychodu jest uzasadnione, ponieważ pełnienie obowiązków pełnomocnika z urzędu dotyczy zaś wszystkich członków określonej korporacji, bez względu na formę wykonywania zawodu. Dodatkowo odpowiednia kwalifikacja (do źródła przychodów w PIT) wynagrodzenia z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, jest zależna od formy prawnej wykonywania przez niego zawodu.

VI. Opodatkowanie przychodów z działalności nieewidencjonowanej

Przychody z czynności wykonywanych na zasadach tzw. "działalności nieewidencjonowanej" zalicza się do źródła przychodów, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 w zw. z art. 20 ust. 1 1ba ustawy o PIT.

Działalność ewidencjonowana, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 ustawy o PIT jest odrębnym źródłem przychodu, osiąganym niezależnie od przychodów z działalności wykonywanej osobiście (art. 10 ust. 1

⁴ Np. NSA w wyroku z dnia 29 stycznia 2014 r. sygn. akt II FSK 3518/13, wyrok NS z dnia 22 kwietnia 2015 r. sygn. akt II FSK 511/13 oraz np. Dyrektor KIS w piśmie z dnia 19 października 2020 roku, znak 0115-KDIT1.4011.583.2020.4.KK

⁵ https://www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/minister-finansow/dziennik-urzedowy/-/document_library_display/4PmY/view/1864804?_110_INSTANCE_4PmY_topLink=documents-home&_110_INSTANCE_4PmY_delta2=20&_110_INSTANCE_4PmY_keywords=&_110_INSTANCE_4PmY_advancedSearch=false&_110_INSTANCE_4PmY_andOperator=true&cur2=3

pkt 2 ustawy o PIT) czy przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy PIT).

Osoba osiągająca przychody z działalności nieewidencjonowanej od tak osiągniętych dochodów, nie ma obowiązku odprowadzania zaliczek w trakcie roku podatkowego. Osiągnięte przychody oraz poniesione koszty uzyskania przychodów z tytułu prowadzenia działalności nieewidencjonowanej należy wykazać w zeznaniu rocznym PIT-36 o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty), w specjalnie przeznaczonym to tego celu wierszu: "Działalność nierejestrowana, określona w art. 20 ust. 1ba ustawy" oraz opodatkować je według skali podatkowej (17%, 32%).

Takie stanowisko przyjął Dyrektor KIS m.in. w piśmie z dnia 28 maja 2021 r., sygn. 0112-KDIL2-2.4011.228.2021.2.WS. To stanowisko dotyczy dodatkowej działalności radcy prawnego, polegającej na świadczeniu usług i konsultacji prawnych na rzecz innej osoby prawnej na podstawie umowy zlecenia (a więc w formie określonej w art. 8 ust. 1 ustawy o radcach prawnych).

Nadmienić należy, że opisie stanu faktycznego w ww. piśmie Dyrektora KIS nie ma wskazania jednoznacznie, że usługi radcy prawnego będą również obejmować pomoc prawną z urzędu. Tym samym ww. pismo nie może stanowić punkt odniesienia dla stanu faktycznego będącego przedmiotem niniejszej Opinii.

Według mojej najlepszej wiedzy, ani organy podatkowe ani sądy administracyjne nie wydały jak dotąd rozstrzygnięć w przedmiocie skutków podatkowych świadczenia pomocy prawnej w ramach działalności nieewidencjonowanej.

PODSUMOWANIE

Reasumując, na podstawie przywołanych powyżej przepisów prawa, interpretacji organów podatkowych i orzecznictwa WSA i NSA uznać należy, że:

- 1) zawód radcy prawnego jest zawodem regulowanym,
- 2) działalność nieewidencjonowana z założenia nie jest działalnością zawodową i nie można w jej ramach świadczyć usług wymagających kwalifikacji zawodowych, licencji lub rejestracji,
- 3) radca prawny może wykonywać zawód w jednej z form określonych w art. 8 ust. 1 ustawy o radcach prawnych,
- 4) radca prawny nie może wykonywać zawodu w innej formie, niż określone w art. 8 ust. 1 ustawy o radcach prawnych,
- 5) świadczenie pomocy prawnej z urzędu jest bezpośrednio związane z wykonywaniem zawodu (m. in.) radcy prawnego, w trybie i na zasadach wynikających z ustawy o radcach prawnych, rozporządzeń wykonawczych oraz Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,
- 6) w każdej z dopuszczalnych form wykonania zawodu radcy prawnego, radca prawny osiąga przychody (dochody) opodatkowane podatkiem PIT/CIT,
- 7) radca prawny ma ograniczoną możliwość wyboru opodatkowania źródeł przychodów z tytułu świadczenia pomocy prawnej z urzędu,
- 8) radca prawny powinien – w zależności od okoliczności stanu faktycznego – ustalać i deklarować względem sądu powszechnego, do jakiego źródła przychodów będzie zaliczał przychody/dochody osiągnięte z tytułu świadczenia pomocy prawnej z urzędu,
- 9) radca prawny świadcząc pomoc prawną z urzędu winien zadeklarować, czy świadczy tę pomoc w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej czy w ramach działalności wykonywanej osobiście,

- 10) przychody uzyskiwane w związku z działalnością nieewidencjonowaną nie mieszczą się ramach ani pozarolniczej działalności gospodarczej, ani działalności wykonywanej osobiście,
- 11) przychody z działalności nieewidencjonowanej należą do odrębnego źródła przychodów i nie są rozpatrywane jako źródło przychodu osiąganego przez radców prawnych, którzy świadczą pomoc prawną z urzędu.

ZASTRZEŻENIA:

Niniejsza opinia została sporządzona w oparciu o stan prawny obowiązujący w dniu jej sporządzenia, tj. 10 lipca 2025 roku oraz w oparciu o przedstawiony stan faktyczny, przy założeniu, że jest on prawdziwy i kompletny.

Autor opinii nie wyłącza możliwości uzupełnienia lub zmiany niniejszej opinii w przypadku, gdy zostaną ujawnione lub uzyskane przez Zlecającego sporządzenie niniejszej opinii, nowe dokumenty lub nowe dowody dotyczące przedmiotu opinii.

Niniejsza opinia jest poglądem prawnym autora opinii i nie stanowi wiążącej wykładni prawa.

Jedyną gwarancją prawidłowego stanowiska nie jest konsultacja czy też opinia doradcy podatkowego, ale uzyskanie przez podatnika indywidualnej interpretacji przepisów prawa podatkowego w trybie art. 14b i nast. Ordynacji podatkowej <https://ord-in.podatki.gov.pl>

Autor opinii: Monika Markisz – radca prawny, doradca podatkowy